

تحفه قاچاقچیان مواد مخدر به مردم و دولت

" پژوهش مستند در مورد زرع ، تولید و قاچاق موادمخدر "

قسمت سوم (استاد صباح)

جنگ های چندین ساله در افغانستان زمینه ساز ایجاد شبکه های گسترده مواد مخدر شد که در آن دهقانان، فرماندهان محلی، جنگ سالاران، مقام های حکومتی، پروسس کننده گان هرویین، قاچاقبران و تاجران مواد مخدر دخیل بودند. همچنان ارقام تکان دهنده و تأمل برانگیز فساد گسترده اداری، اختلاس های کلان، کشتار غیرنظامیان ، افزایش بی سابقه خشونت علیه زنان، اختلافات پوچ احزاب، آوارگی جوانان در کمپ های غربی، گسترش فقر و فحشا، خودکامگی حکومت و از همه مهمتر دخالت های کشور هادر تولید ، زرع و قاچاق مواد مخدر و مداخله علنی در نظام دولتی ، استقلال و تمامیت ارضی افغانستان را زیر سوال برده است.

بر طبق نظریه مرتن اگر کشوری که در آن مواد مخدر زرع می گردد قاچاقبران زیادی وجود دارد اختطاف رواج یافته بخواد از شر پدیده های مذکور نجات پیدا کند نباید فقط به تخریب مزارع بپردازد و نباید فقط به دستگیری قاچاقبران بپردازد بلکه باید زمینه اشتغال، کار، تجارت، زراعت و سایر فعالیت های مشروع و مطابق با اهنجارها را برای افراد خودش فراهم نماید تا آن ها بتوانند از طرق صحیح و قانونی نیازهای مادی خودشان را ارضا کنند.

یکی از رفتارهای ناشایسته ای که موجب تباهی و نابودی افراد، خانواده ها، جوامع و ملت ها می گردد و زندگی انسان ها را ویران و کانون گرم خانواده ها را دچار اضمحلال نموده و می پاشاند و مانع رشد، تحول، توسعه و شکوفایی فکری و اجتماعی انسان ها می گردد روی آوردن به تولید، اعتیاد و قاچاق مواد مخدر می باشد چون افراد با تولید، اعتیاد و قاچاق آن خودش و جامعه اش از کاروان تفکر، تعقل، تحقیق، دانش، معرفت، ترقی، پیشرفت و تمدن بسیار به عقب مانده و گرفتار انحطاط، رکود و عدم تحرک می گردد.

خرید و فروش و قاچاق مواد مخدر و اعتیاد و تولید آن مخالف با موازین دینی، عقلی، انسانی و اخلاقی می باشد و در نزد اندیشمندان و عقلا یک پدیده ضد انسانی و عمل انحرافی به حساب می آید. با کمال تاسف باید اقرار نمود که در افغانستان تولید و قاچاق مواد مخدر آمار بالایی را دارد که این چنین اعمال، به عزت، کرامت انسانی ما لطمه وارد می کند و بر ما لازم و ضروری است که در صدد تعلیل، تبیین و حذف آن برآییم.

چرا افراد دست به تولید و قاچاق مواد مخدر می زنند؟ چرا افراد از طریق مشروع و مطابق با هنجارهای پذیرفته شده اجتماعی به کسب ثروت و پول نمی پردازند که متوسل به این اعمال ضد بشری می شوند و از این طریق می خواهند به ثروتمند شدن برسند؟ چه عواملی باعث می شود تا افراد به چنین اعمالی روی آورند؟ ...

براساس آمارهای ارایه شده، هم اکنون نزدیک به دومیلیون معتاد در سراسر کشور وجود دارند و پیش بینی می شود که شمار معتادان به مواد مخدر در کشور، روند روبه رشدی داشته باشد. مبارزه با مواد مخدر در افغانستان نه از سوی کسانی که شعار مبارزه با این پدیده را می دهند؛ جدی گرفته می شود و نه حکومت افغانستان اراده ای برای مبارزه با این پدیده دارد. گفته می شود که این پدیده جهانی، هر ازگاهی به عنوان یک اهرم فشار در مسایل اجتماعی، سیاسی و اقتصادی از سوی برخی حلقات مافیایی نیز استفاده می شود.

اداره جرایم و مواد مخدر سازمان ملل متحد اعلام کرده است که افغانها در یک سال گذشته ۳,۹ میلیارد دالر رشوت پرداخته اند. این میزان دوبرابر عواید داخلی افغانستان و یک چهارم کمک های تعهد شده جامعه جهانی در کنفرانس توکیو در جاپان است. میزان پرداخت رشوت در یک سال ۲,۵ میلیارد دالر اعلام شده بود که ۲۰ درصد از درآمد ناخالص ملی این کشور به شمار می رود. میزان پرداخت رشوه در افغانستان از سال ۲۰۰۹ میلادی تا سال ۲۰۱۲، چهل درصد افزایش یافته است. میزان دریافت رشوت در بخش خصوصی ۶۰۰ میلیون دالر آمریکایی ذکر شده که ۱۵ درصد از مجموع رشوه پرداخته شده در افغانستان را تشکیل می دهد. براساس این گزارش در مناطق غربی افغانستان ۷۱ درصد از مردم، شمال شرق ۶۰ درصد، جنوب ۴۰ درصد و مرکز ۳۹ درصد به نهادهای دولتی رشوه پرداخت کرده اند. رشوت دادن در بخش تعلیم و تربیه به صورت بی سابقه افزایش یافته و تعداد افغانهایی که به آموزگاران در این کشور رشوه می دهند از ۱۶ درصد در سال ۲۰۰۹ به ۵۱ درصد در سال ۲۰۱۲ افزایش یافته است.

یک نهاد جامعه مدنی فعال در زمینه تحقیقات مرتبط با فساد مالی است، در گزارشی گفته است که فساد اداری و مالی در تمامی جنبه های زندگی در افغانستان رسوخ کرده و پرداخت رشوه توسط مردم کشور دو برابر شد. افزایش فساد باعث شده است تا دولت برای مقابله با این مشکل اساسی، هم از سوی مردم و نهادهای داخلی کشور و هم از سوی جامعه بین المللی تحت فشار شدیدتری قرار گیرد. دید مردم ما و جامعه بین المللی، ادامه فساد می تواند روند توسعه کشور را مختل سازد و همچنین با تضعیف مشروعیت نظام سیاسی موجود در دید مردم، به سرخوردگی آنان از حکومت منجر شود و موقعیت گروه های شورش را تقویت کند. به نظر مردم، تشکیلات پولیس و قضایی بیشتر به فساد و رشوه خواری آلوده است. علاوه بر این، فساد مالی و اداری به انگاره عادلانه تر توزیع ثروت و درآمد در جامعه آسیب می رساند و مانع از دسترسی مردم به خدمات دولتی می شود که با هزینه عمومی تهیه و ارائه شده است.

بنابر سندی که اخیراً سازمان ملل در رابطه با مواد مخدر نشر نموده، افغانستان طی سال جاری، در صدر کشورهای تولید کننده آن قرار دارد. درین سند آمده که حدود ۲۰۰ میلیون نفر با ارزش بیشتر از ۳۰۰ میلیارد دالر درین کاروبار دخیل اند و تجارت سالانه آن به ۱۳ میلیارد دالر (۹ میلیارد دالر بوسیله تاجران بزرگ و ۴ میلیارد دالر آن بوسیله تاجران کوچک) میرسد. مافیای داخلی و یاران بین المللی شان با استفاده از وضع بی ثبات دولت، حاکمیت ملوک الطوائفی، فساد اداری، فقر و بیکاری مردم، بهترین استفاده ها را برای رایج کردن این مواد کرده است و از این خوان چرب، تروریزم و جنگسالاری نیز سودهای کلانی می برد. بی بنیادترین فکرو عمل، محکوم نمودن دهقانان فقیر برای زرع این مواد و چپه

کردن مزارع شان بوسیله نیروهای امنیتی است. زیرا اگر شبکه قاچاقچیان از مستی به این کار روی آورند، دهقانان ما از مجبوری و فقط بخاطر سیر کردن شکم خود و اولاد شان دست به زرع آن می زنند.

دولت و حامیان بین المللی آن محاسبه کنند که آیا اراده و توانایی مقابله با این اختاپوت ها را دارند و یا اینکه در حد مجادله لفظی با آنان اکتفا کرده و درخفا برای هر کدام از شبکه ها چراغ سبز نشان خواهند داد تا با خاطر آرام به کار شان مشغول باشند. اگر پلان فرضی چنین باشد، روشن است بغیر از مردم ما و کسانی که در دنیا بنابه هر دلیلی برای تسکین آلام خود به این مواد روی میاورند متضررین اصلی این سناریو بوده، سود اصلی را سلطانهای مواد مخدر و شهزاده های کوچک آنان؛ جنگسالاران و تروریست ها خواهند برد و کشور چندین دهه ی دیگر به مرکز قاچاق، جنایت و انواع فساد باقی خواهد ماند و مردمش روی خوشبختی را نخواهند دید.

در کابینه اگر وزیر ی بر ضد جنگسالاری و فساد حرکت و لوبسیار کوچکی انجام دهد، قابل تحمل نیست و باید کنار برود. رمضان بشردوست که خواست دیگری جز تحت نظارت در آوردن بعضی انجوهای دزد را نداشت، مجبور ساخته شد استعفا دهد. و این احتمالاً ناشی از فشار مرموزی است که تعدادی از جنگسالاران و مافیای مواد مخدر دولت را در محاصره گرفته اند. استعفای جلالی وزیر داخله آنهم بدلیل اینکه تعدادی از والیان جنگسالار خلاف خواستش عزل و نصب میگردند و همچنان چندین بار اعلام نمود که اعضای بلند رتبه دولت در قاچاق مواد مخدر دست دارند و این ادعای جلالی طبعاً به مذاق دولت و حواریون برابر نبود. دولت هر قدر به طرف سیستم شدن پیش برود به همان پیمان غرق در فساد بروکراسی میگردد. حال مردم به وعده های دولت ولو اینکه با نیت پاکش توأم باشد و صادقانه آن را بخواهد باور نمی کنند، چون میدانند توان تحقق خواستهایش را ندارد. مردم در عمل دیدند که دولت بلد است حرفهای دل خوش کن بزند که اصلاً قادر به انجام آن نیست. وقتی او در برابر حادثه ای قرار گرفت عموماً از دید، موضع و خواست مردم به آن برخورد می کند اما فرمایش چون تشویش از عواقب آن دارد و یاهم احتمالاً تهدیدی دریافت کرده بلافاصله لاجول کرده خلاف قرار خود عمل می کند و مردم را در حیرت و تعجب فرو می برد.

چنانچه بفرض وقتی والی بلخ، هلمند، مسوولین امنیتی ولایت قندهار، زابل، ارزگان، بدخشان، تخارو... را بی کفایت تشخیص داد، تشویش دارد و اورا خانه نشین سازد تا مبادا با چند ملا منصور دیگری مواجه شود، نتیجتاً سکوت مرگ بار را اختیار نموده که نشود دل یاران جنگسالار دولت برنجد. سازش، تمکین، ملاحظه کاری و سیاست کجدار و مریز هم از خود حد و مرزی دارد. آیدولت و حواریون هرگز از خود پرسیده اند وقتی افرادی از کاربرکنار شده اند برای اینکه آنان از نزدش «خفه» نباشند در ارگ به عنوان معاون و مشاور و چی و چی خود گرفته و برایشان مستمری تعیین کرده، در چه زمینه ای کار می گیرد؟ آیا کرزی قادر به گفتن پاسخ این سوال است که این گروه لمیده در ارگ با آن آرگاه و بارگاه و مصارف گزاف چه کار سودمندی به افغانستان و مردم آن انجام میدهند؟

عامل در تولید و تجارت مواد مخدر عدم هماهنگی با همسایگان افغانستان در مبارزه علیه تجارت و قاچاق مواد مخدر است. مافیای قاچاق مواد مخدر متشکل از مافیای داخلی، منطقوی و بین المللی میباشد. دولت افغانستان در گذشته مبارزه ی مؤثر و ثمر بخشی علیه مافیای داخلی تجارت و قاچاق مواد مخدر انجام نداده و در مبارزه با مافیای منطقوی مواد مخدر که از مافیای کشورهای همسایه در تباری با مافیای داخلی قرار داشته و دارند و نیز برنامه و عملکرد مؤثر نداشته است. ایجاد یک میکائیزم درست با کشورهای همسایه بر سر مبارزه ی مشترک با مافیای تولید و قاچاق مواد مخدر میتواند پیروزی را در این

مبارزه نصیب دولت بسازد. در این تردیدی نیست که مافیای مواد مخدر همانگونه که در داخل کشور از قدرت و نفوذ برخوردار هستند در کشورهای همسایه نیز این مافیا تا درون حکومت ها و مراکز قدرت ریشه و نفوذ دارند. اما موجودیت یک میکانیزم و اصول روشن توافق شده میان دولت افغانستان و دول همسایه و هماهنگی صادقانه در تطبیق آن می تواند به تضعیف و سرکوبی مافیای منطوقی مواد مخدر بیانجامد. فراموش نباید کرد که هرگونه توافق و هماهنگی منطوقی در مبارزه با تجارت و قاچاق مواد مخدر می باید جلب و حمایت و همکاری جامعه ی بین المللی را داشته باشد. و همچنانکه که میکانیزم مبارزه با مافیای داخلی و منطوقی قاچاق مواد مخدر با جامعه ی بین المللی برای در هم شکستن و نابودی مافیای بین المللی قاچاق مواد مخدر مورد توافق و عمل قرار بگیرد. چون مافیای بین المللی مواد مخدر که شبکه های آن در آسیای میانه، اروپا و امریکا گسترده است در ایجاد مافیای منطوقی و داخلی قاچاق مواد مخدر نقش اصلی دارد.